

04/12/2015

Parentiu i distribució de coneixement ecològic tradicional

Un equip del laboratori d'etnoecologia de l'ICTA-UAB ha fet un estudi amb una comunitat de pastors seminòmades de Gujarat (Índia) per estudiar com es transmeten els coneixements ecològics tradicionals. La principal troballa de l'estudi és que malgrat formar part d'un mateix grup cultural, els diferents grups de parentiu tenen coneixements diferents. Això mostra que la transmissió de coneixements està relacionada no tan sols amb l'ocupació de les persones i les diferències de gènere en els usos dels recursos naturals sinó també amb l'organització social de les comunitats.

Les persones la subsistència diària de les quals depèn directament de la utilització dels recursos naturals (caçadors-recol·lectors, agricultors, pescadors i pastors) en general tenen un coneixement profund i detallat de l'entorn natural en què viuen. En moltes parts del món, aquests sistemes de coneixement -que anomenem Coneixement Ecològic Tradicional- estan experimentant transformacions importants i, sovint, pèrdues, a causa dels múltiples canvis socials i ambientals amb què aquestes societats s'enfronten, malgrat el gran interès

d'aquest tipus de cossos de coneixement, que representen un ric reservori de recursos per al desenvolupament o manteniment de mitjans de vida sostenibles i per ajudar a l'adaptació als canvis climàtics. Per tant, un creixent cos d'investigació apunta a la comprensió de com aquest coneixement es reparteix entre els grups humans i es transmet, un pas fonamental per entendre la dinàmica general d'aquests sistemes de coneixement, i per trobar maneres de preservar-los o ajudar a mantenir-los.

En aquesta nova recerca, un equip del laboratori d'etnoecologia (ara LASEG: Laboratori d'Anàlisi dels Socio-Ecosistemes a la Globalització), ubicat a l'ICTA de la UAB, ha fet un estudi d'un any amb una comunitat de pastors seminòmades de Gujarat (Índia), en el marc del projecte SimulPast ("Simulating the Past to Understand Human Behaviour" CSD2010-00034), un programa Consolider-Ingenio que involucra 11 equips de recerca espanyols.

Durant aquest treball, els investigadors van estudiar com es transmeten i es propaguen a través dels individus i grups socials, dins d'un poble, els coneixements relacionats amb quatre àrees d'expertesa (pràctiques etnoveterinàries, etnobotànica i coneixements sobre les propietats del sòl i sobre les races locals d'ovelles). Utilitzant mètodes d'investigació antropològica (observació participant, entrevistes, qüestionaris), els investigadors han pretès específicament comprendre com els diferents grups socials als quals pertanyen els individus (família, barri, grup de transhumància) influeixen en la transmissió dels coneixements ecològics tradicionals.

La principal troballa d'aquest estudi, que es presenta en aquest nou article, és mostrar que els grups basats en el parentiu (famílies extenses, com s'anomenen els llinatges en antropologia), tot i ser part de la mateixa comunitat, del mateix grup cultural, realment sostenen importants cossos de coneixement diferents uns dels altres. Per exemple, el mateix tractament veterinari pot ser utilitzat per curar dolències totalment diferents en diferents famílies, o mentre algunes famílies extenses coneixen una cura, altres famílies no i no la fan servir.

Aquests resultats són importants perquè mostren que la transmissió dels coneixements ecològics tradicionals no només està relacionada amb l'ocupació de les persones o amb les diferències de gènere en els usos dels recursos naturals, sinó també amb l'organització social de les comunitats locals. Per tant els canvis socials que afecten l'organització d'aquestes comunitats, com els canvis que afecten les estructures de parentiu, també afecten els sistemes de coneixement ecològic tradicional.

Matthieu Salpeteur

Laboratori d'Anàlisi dels Socio-Ecosistemes a la Globalització (LASEG)
Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA)
matthieusalpeteur@hotmail.com

Referències

[View low-bandwidth version](#)